

XIX. YÜZYILDA LAKOTA KIZILDERİLİLERİNİN KÜLTÜREL YAPISI

*Osman UYANIK
**Göksu EROĞLU
***Seval DOĞDU
****Oya GÜRKAN
*****Seyfettin KAYA

Araştırma Makalesi

Makale Gönderme Tarihi

18. 06. 2023

Makale Kabul Tarihi

23. 07. 2023

Atıf Bilgisi

Chicago: Osman Uyanık, Göksu Eroğlu, Seval Doğdu, Oya Gürkan, Seyfettin Kaya, “Lakota Kızılderililerinin Kültürel Konumu”, *International Journal of Eastern Mediterranean Studies*, Vol. 1, Issue: 2, 2023, ss. 151-167.

Apa: Uyanık, O., Eroğlu, G., Doğdu, S., Oya, G., Kaya, S. (2023), “Lakota Kızılderililerinin Kültürel Konumu”, *International Journal of Eastern Mediterranean Studies*, Vol. 1, Issue: 2, ss. 151-167.

Özet

On sekizinci yüzyılın başına kadar, Lakotalar, Minnesota ve Missouri nehirleri arasında, bugünkü Minnesota ve Dakota bozkırlarında yaşıyorlardı. On sekizinci yüzyılın ortalarında, Ojibwas ve doğu Santee Dakotas'tan gelen baskı, Lakotaları batıya doğru hareket etmeye zorladı ve atlar edindikçe Missouri Nehri'ni küçük gruplar halinde geçtiler ve yüzyılın ikinci yarısında bir ara Kara Tepeler'e ulaşarak batıya doğru ittiler. Muazzam bizon sürüleriyle Büyük Ovalar, Lakotaları batıya çekti. Ovalar sadece günlük hayatta değil, beyaz adamlarla genişleyen ticarete de ihtiyaç duyulan her şeyi sunuyordu. On dokuzuncu yüzyılda beyaz adamın topraklarını genişletme talepleri karşısında bir dizi savaş vermek zorunda kalan Lakotalar, 1860'da son büyük savaşlarını yaptılar. Beyaz adama yenilen Lakotalar bütün topraklarını kaybettiler, büyük kısmı Kanada'ya gitmek zorunda kaldı. Kalanlar da beyaz damın kurduğu kamplara girerek asimile oldular.

Bu makalede beyaz adama karşı Lakotaların 1860'ta vermiş oldukları büyük savaş ve sonrasındaki durumları tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Lakota, Beyaz, Amerika, Kanada, Savaş.

Abstract

Until the early eighteenth century, the Lakotas lived in what is now the Minnesota and Dakota prairies between the Minnesota and Missouri rivers. In the mid-eighteenth century, pressure from the Ojibwas and the eastern Santee Dakotas forced the Lakota to move west, and as horses acquired they crossed the Missouri River in small groups, reaching the Black Hills sometime in the second half of the century and pushing westward. The Great Plains, with its enormous herds of bison, pulled the Lakota west. The plains offered everything needed not only in everyday life, but also in expanding trade with the white man. Having to fight a series of wars in the nineteenth century against white man's demands to expand their territory, the Lakotas fought their last major war in 1860. Defeated by the white man, the Lakota lost all their land, most of them forced to go to Canada. Those

* Müdür Yardımcısı, Seyhan Şehit Gökhan Aygül İlkokulu, guyanik.07@gmail.com, Orcid: 0009-0003-6591-2318

** Müdür Yardımcısı, Yüreğir Seniha Çobanoğlu İlkokulu, goksueroglu@hotmail.com, Orcid: 0009-0001-9299-3227

*** Müdür Yardımcısı, Seyhan İsmet İnönü Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, sevalyldz5889@gmail.com, Orcid: 0009-0004-6493-4184

**** Müdür, Tavla Müfide Ahmet Rende Anaokulu, oya74gurkan@gmail.com, Orcid: 0009-0005-2930-4002

***** Okul müdürü, Aydınlar ilkokulu, kayaseyfetin941@gmail.com, Orcid no: 0009-0007-7235-0076

who remained assimilated by entering the camps established by the white roof.

In this article, the situation of the Lakota against the white man in the great war of 1860 and after it is discussed.

Keywords: Lakota, White, America, Canada, War.

Giriş

Lakotalar, Siyular veya Dakotalar olarak bilinen halkın bir parçasıydı. Siyular, yedi meclis yangını (ochéthi šakówë) olarak da bilinen yedi gruba ayrılırlardı. Yedi meclis yangını, Dakota halkının mitolojik kökeniydi. Yedi grup aynı dili konuşuyordu. Farklı lehçelere rağmen, birbirlerini tamamen anlama yeteneğine sahiptiler. Minnesota'da yaşayan en doğudaki gruplara Santee adı verildi. Yankton ve Yanktonai ile birlikte Santee, Dakota olarak bilinen kolu oluşturuyordu. Geleneksel olarak akademisyenler bu gruba Yankton ve Yanktonai'ye Nakotalar olarak atıfta bulunmuşlardır, ancak bu terim, Sioux'ların yakın akrabaları olan Taşlı ve Assiniboine Kızılderililerini belirtmek için de kullanılmıştır. Lakotalar (Lakhóta), yedi konsey ailesinin batı kolunu oluşturuyordu¹. Ayrıca, Lakotaca thíthowâ "ovalarda oturanlar" kelimesinden türetilen Teton adıyla da bilinirlerdi. Bu çalışmanın konusu olan Lakotalar ayrıca yedi kabileye ayrılmıştır: Oglala (Oglála), Hunkpapa (Húkpaphaya), Minneconjou (Mnikhówołu), Brule (Sicháðu), İki Kettle (O,óhenupa), Sans Arc (Itázipcho) ve Kara Ayaklar (Sihásapa)².

Lakotalar ovalara küçük, bağımsız gruplar halinde yayılmışlardır. İlk gelenler Oglalas ve Brulés klanıydı. Diğer beş grup, aynı zamanda Saones olarak da bilinir, yavaş yavaş onları takip etti. Lakotalar, hâlihazırda ovalarda yaşayan bazı kabileleri yerlerinden ettiler. Bu kısmen Plains Kızılderili nüfusuna zarar veren hastalıklardan ve kısmen de Lakota halkının sayısal gücünden kaynaklanmıştır. Lakotalar ovalardaki yaşama hızla adapte oldular ve on sekizinci yüzyılın sonlarında baskın bir Kızılderili kabilesine dönüştüler. Akabinde Kiowa, Arikara ve Crow kabilelerini de ya kendilerine bağladılar veya topraklarına el koydular. Bu tarihlerden itibaren Lakotalar Kuzey ve Orta Ovaların hükümdarları olarak 1825'te Missouri Nehri'nden Kara Tepeler'e kadar uzanan bir alanı işgal ettiler. Onların hemen yanı başında bulunan diğer kollar Oglalas ve Brules Lakotaların daha güney kesimlerinde yaşadılar ve Saones bu bölgenin kuzey kesimlerine hâkim oldu³.

Bufalo avı, Lakota'lara birincil yaşam araçlarını sağladı. Atların satın alınması, onların

---

¹ Jerome A. Greene, *Reconnaissance Survey of Indian-U.S. Arhiy Battlefields of the Northern Plains*, Colorado September 1998, s. 45.

² Greene, a.g.e., s. 49.

³ Robert M. Utley, *The Last Days of the Sioux Nation* (New Haven: Yale University Press, 1963), s. 284.

daha verimli bir şekilde avlanmalarını sağladı. Atlar Lakotalara daha yüksek bir yaşam standardı ve nüfus artışı sağladı. Bütün bu iyi gelişmelere rağmen bölgelerinde türeyen hastalıklar Lakotalar arasında da yıkıma neden oldu. Sürekli hareket halinde olan küçük gruplar kalıcı köylerde yaşayan kabilelere göre salgın hastalıklara karşı daha fazla dirençliydi. Ova kabileleri hastalıklarla mücadele ederken, Lakotalar zenginleşiyordu. Nüfus artışı hızlıydı. 1804'te nüfusları yaklaşık 8.000 civarındaydı. Siyularla karışık yaşayan Lakotaların bu nüfus içerisindeki miktarı yaklaşık 3.000 kadardı. Siyu'ların 1850'de yaklaşık sayısı 24.000 civarındaydı. Kırkaltı yılda orantısız bir artış yaşayan Lakota nüfusu yaklaşık 13.000-14.000 civarındaydı. On dokuzuncu yüzyılın başlarında, beyazlarla Lakotalar arasında henüz bir düşmanlık yoktu. Beyazlar, şimdilik Lakota'lara günlük yaşamlarında yardımcı olmakta; silahlar, mühimmat ve mutfak eşyaları sağlayan önemli ticaret ortakları olarak görünüyordu⁴.

Savaş, Lakota yaşamının önemli bir parçasıydı. Ana düşmanlar Pawnee, Crow ve Arikara Kızılderilileri idi. Bununla birlikte, bu kabileler arasında savaş sürekli değil, periyodik zamanlarda meydana gelen çatışmalar şeklinde devam ediyordu. Amaç, düşmana büyük bir yıkım getirmek değil, örneğin bireysel cesaret göstermek veya atları çalmak için gerekliydi. Darbe vurmak, yani düşmana dokunmak, yiğitliğin en yüksek şekli olarak kabul ediliyordu. Cesaret, gerçekten de, bir Lakota erkeğinde çok saygı duyulan erdemlerden biriydi. Tutsak alınan düşmanlar bazen kısa bir esaret döneminden sonra serbest bırakılır ya da kabileye kabul edilebilirdi. Daha sonra toplumun tam üyeleri olarak muamele gördülerdi⁵.

Yerli savaşları esas olarak yaz aylarında yapılırdı, savaş kış için bir kenara bırakılır ve muhtemelen bir sonraki yaz yeniden ele alınır. Yaz ayları genelde büyük bir aktivitelere sahne olurdu. Kabileler arasında yapılan ortak manda avları ve güneş dansı gibi en önemli dini törenlerin zamanıydı. Bu tören için Lakotalar büyük bir yaz kampında toplanırlardı ve yapılan törenlerden sonra, insanlar gelecek kış için küçük bireysel gruplara dağılarak yığınak yapmak üzere avlanırlardı⁶.

Toplumdaki temel birim, geniş aile veya loca grubu olan thiyóşpaye idi. Her thiyóşpaye'nin kendi muhtarı veya şefi vardı. Ancak bu adamlar, yetkileri tartışılmaz şefler değillerdi. Her erkek temelde kendisi için karar verebilir olmasına rağmen bu şefler, insanlar arasında kendisine saygı duyulmasını sağlayan erdemlere sahip kişilerden seçilirdi. Lakota

⁴ Utley, a.g.e., s. 285.

⁵ Utley, a.g.e., s. 286.

⁶ Greene, a.g.e., s. 50.

toplumdaki bir sonraki seviye, birkaç thiyóšpaye'den oluşan gruplardı. Bu gruplar daha sonra farklı kıyılara ayrılırdı. Böylece, örneğin bir Lakota, ünlü Kızıl Bulut (Maöpiya Lúta) gibi Oglala kabilesinin itéšica (Kötü Yüz) grubuna ait olabilirdi. Geleneksel ve ideal olarak Lakotalar, toplumlarını, Siyular olarak bilinen grubun mitolojik kökeni olan yedi konsey ateşi sayesinde kutsal sayıları olan yediye göre inşa etmişlerdi. Yine de yapı çok esnekti ve yedi sayısı nadiren gerçekte kabilelerin tam sayısını verirdi⁷. Lakotaları oluşturan kabileler: Hunkpapa, Oglala, Brule, Blackfeet, Two Kettle, Sans Arc ve Minneconjou idi.

Kabileler arası büyük toplantılar sırasında bu kabilelerin her birinin kamp çevresinde kendi buldukları saygın bir konum vardı. Kamp çevresi Lakotalar için son derece önemliydi. İçerideki her şey Lakota (ittifak)'ydı, dışarı ise düşmanlarla doluydu. Lakotalar için, Lakota halkına ait olmayan diğer Kızılderililer potansiyel düşmanlardı, thóka. Diğer Kızılderililere “sıradan adamlar” ikcéwichaša deniyordu ve “düşman olarak akrabaydılar” thókakiçiyapi. Ancak bazen, daha sonra Lakota ittifakının bir parçası haline gelen diğer Kızılderililerle de barış yapıldı. Örneğin Cheyennes ve Arapaholarla. Beyazlar düşman olarak görülüyordu; onlara wašicu deniyordu. Beyazlar, özellikle güçlü silahları nedeniyle gizemli güçleri nedeniyle bu ismi aldılar. Vasicu kelimesi aslında koruyucu ruhlara, özellikle de savaşla ilgili olanlara atıfta bulunuyordu⁸.

Kamp çemberi, Lakota halkının birliğini simgeliyordu. Çemberin ortasında, önemli toplantıların yapıldığı büyük bir loca vardı. Çemberde, Hunkpapalar çemberin uçlarında, her zaman doğuya bakan açıklığın (hükpa) yakınında kamp kurarlardı. Her kabile kendi pozisyonunu kendi belirlerdi. Kabileler içinde bile, çeteler belirli bir düzende kamp kurarlardı. Böylece en önemli grup veya aile çemberin merkezine daha yakındı. Burada da toplumun esnekliği, bir grubun veya ailenin statüsünün yükselmesinin, kamp çevresinde daha saygın bir yere taşınmasına izin vermesi olarak görülürdü. Böylece sürekli değişken bir toplum yapısı oluşurdu ve bu değişkenlik Lakotaların günlük yaşamlarında da bazı etkiler yapmıştır. Farklı kabilelerin bulunduğu büyük kamp çevrelerinde farklı kurallar olmasına rağmen, çemberin temel formu en küçük kamptan en büyük Lakota kampına kadar herkes burada bulunmak isterdi⁹.

Kamp çevresi toplumdaki iktidar yapısını da etkilemiştir. Farklı zamanlar ve durumlar

---

⁷ Joseph G. Jorgensen, *The Sun Dance Religion: Power for the Powerless* (Chicago: University of Chicago Press, 1972), s. 83.

⁸ Jorgensen, a.g.e., s. 83.

için güç yapısı thiyóşpaye şefinden savaşı toplumlara veya savaş zamanlarında bir savaş liderine geçmiştir. Daha büyük toplantıların yapıldığı zamanlarda güç, aktif avcı ve savaşı olamayacak kadar yaşlı adamlardan oluşan şefler konseyine geçiyordu. Şefler konseyi de kampta, avlanma veya savaş sırasında farklı görevleri yerine getirecek yetenekteki erkekleri seçiyordu. Konsey, görevleri şefler ve halk arasında arabuluculuk yapmak ve kamp hareketlerini yönlendirmek olan “karar verenler” adlı bir başka ekibin atamasını yapardı. Konsey tarafından seçilen diğer önemli liderler “gömlek giyenler”di¹⁰.

Gömlek giyenler, savaştaki başarıları ve cesaretleriyle tanınan, önde gelen genç adamlardı. Bütün bu farklı liderler “lider adamlar” olarak adlandırılıyordu. Yani, Lakotalar arasında tüm halk adına karar verebilecek tek bir şef asla olmamıştır. Güç ve otorite akrabalıklara ve eylemlere bağlı olarak belirli gruplara ve derneklere ait olmuştur¹¹.

Beyazlar, önde gelen savaşçıların arka planda hareket eden gerçek şeflerden daha görünür aktörler olduğu bu sistemi hiçbir zaman tam olarak anlayamadılar. Aslında, tüm şefler ve şefler konseyi kararlarını onaylamadıkça, şefler bile halk adına hareket edemezdi. Bu, beyazlar ve Lakotalar arasındaki müzakerelerde birçok yanlış anlaşılmalara neden olmuştur. Beyazların tüm Lakota'larla bir konuda anlaşıklarını açıkladıkları zamanlar da olmuştur, oysa aslında onlar bir köyün veya bir grubun bir temsilcisiyle anlaşmış olduklarının farkında bile olmamışlardır. Beyazlar, Kızıl Bulut veya Çılgın At gibi ünlü adamları tüm kabile adına karar verebilecek baş şefler zannediyorlardı. Oysaki onlar şef değil, lider savaşçıydı. Kısmen beyazlar Kızıl Bulut'u baş şef olarak kabul ettikleri için, daha sonra o kadar güçlü bir konuma geldi ki, Oglalalar bile onu baş şefleri olarak görmeye başladılar¹².

1840'lara kadar, Lakotaların beyazlarla nispeten az teması vardı. İlk temaslar daha çok California ve Oregon'a seyahat eden göçmenler tarafından kuruldu. Göçmenler, çoğunlukla Platte Nehri'ni takip eden Oregon Yolu boyunca Lakota topraklarından geçtiler. Platte Nehri vadisinde yaşayan Oglalas ve Brules, gezginlerden “ayak bastı parası” toplamaya başlamışlardı, ancak bu gelişler sonucunda söz konusu kabileler giderek beyaz adamın ticari mallarına bağımlı hale gelmişlerdi. Alkol, 1820-1830'larda Lakota'lara tanıtıldı. Göçmenlerle temaslar sıklaştıkça alkole temaslar da arttı. Bu, Lakota'ların sonu anlamına geliyordu.

---

⁹ James H. Howard, *The Canadian Sioux*, *Studies in Anthropology of North American Indians* (Lincoln: University of Nebraska Press, 1984), s. 174.

¹⁰ Jorgensen, a.g.e., s. 84.

¹¹ George E. Hyde, *Red Cloud's Folk: A History of the Oglala Sioux Indians*. Norman: University of Oklahoma Press, 1937, s. 123.

¹² Hyde, a.g.e., s. 123.

Alkolün kılanlara girmesinden sonra beyazlar ve kabileler arasında çatışmalar da başladı. Alkolün etkisi altında, küçük anlaşmazlıklar eskisinden daha sık şiddet kullanılarak çözülmüyordu. Örneğin, 1841'de iki Oglala şefi arasındaki bir anlaşmazlık, onlardan birinin ölümüyle ve sonunda Oglala kabilesi içinde bir bölünmeyle sonuçlandı.¹³

Batıya seyahat eden göçmenlerin sayısı arttıkça, Birleşik Devletler hükümetide bu yolcuları koruma görevini üzerine vazife kıldı. 1845'te askerler ilk kez Platte Nehri vadisine girdiler. Dört yıl sonra, 1849'da Lakota topraklarında bir askeri üs kuruldu. Bu üs, Fort Laramie, 1851'de Amerika Birleşik Devletleri hükümeti ile Plains Kızılderili kabileleri arasındaki ilk büyük müzakerelere sahne oldu. Hükümet, göçmenler için güvenli seyahat sağlamanın yollarını aradı. Bu nedenle müzakerelerin birincil amacı, savaşan Kızılderili kabileleri arasındaki düşmanlıkları sona erdirmektir. Kızılderililer gezginlere nadiren doğrudan saldırırsa da, Kızılderililerin birbirleriyle savaşmaları bölgede istikrarsızlığa neden oluyordu ve seyahatleri güvensiz hale getiriyordu. Diğer bir amaç ise farklı Kızılderili kabileleri için ayrı alanlar oluşturmaktır. Bunlar gerçek kamplar değil, her bir kabilenin diğer kabilelerin müdahalesi olmaksızın yaşaması ve avlanması gereken bölgelerdi. Yaklaşık 10.000 yerli bu müzakerelere katıldı. Lakotas, Arikaras ve Crows gibi yeminli düşmanlar bile oradaydı¹⁴.

Kızılderililer, Birleşik Devletlerin kendi topraklarında kaleler inşa etmesine izin vermeyi kabul ettiler, ayrıca göçmenlerin özgürce seyahat etmesine izin verme sözü de verdiler ve kendi aralarındaki tüm düşmanlıkları sona erdirmeyi kararlaştırdılar. Her kabileye kendi yaşam alanları tahsis edildi. Lakotalar, Kargalara kendilerine ait gördükleri alanları verdi ve Platte Nehri, Lakota ülkesinin güney sınırı oldu. Böylece Oglalas, bazılarının Platte Nehri'nin güneyinde yaşamasına rağmen, bölgenin artık Lakota ülkesinin bir parçası olmadığını keşfetti. Ancak ovalarda kabileler arası barış uzun sürmedi. Kızılderililer birbirleriyle savaşmaya devam etti. Ancak beyazlarla barış bir süre devam etti. Bu kısmen, hükümetin barışı telafi etmek için Kızılderililere verdiği yıllık ödeneklerden kaynaklanıyordu. Bazı Brulés ve Oglalas beyazlara o kadar bağımlı hale geldiler ki, beyaz adamların yaşadıkları Fort Laramie Kalesi'ne yakın kaldılar. Bundan dolayı Loafer'lar (Wágluöe) olarak tanınmaya başladılar¹⁵.

1854'te barış bir inek sebebiyle sona erdi. Bir Minneconjou, Mormon göçmenlere ait bir ineği vurdu ve Kızılderililer inek için tazminat vermeyi teklif etmesine rağmen, Teğmen John

---

¹³ Hyde, a.g.e., s. 124.

¹⁴ John D. McDermott, *Frontier Crossroads: The History of Fort Caspar and the Upper Platte Crossing*. Casper: City of Casper, 1997, s. 61.

¹⁵ McDermott, a.g.e., s. 66.

L. Grattan sorumlu yerliyi tutuklamak istedi. Ancak direnen Lakotalarla yapılan savaşta Teğmen Grattan ve 30 adamı öldürüldü. Lakotalar, bu çatışmayı bir savaş olarak görmediler ve ABD ile savaş halinde olduklarını dahi anlamadılar. ABD Ordusuna büyük bir darbe vurmuş olmalarına rağmen düşmanlığı sürdürmek için hiçbir neden görmüyorlardı. Ancak ABD hükümeti farklı bir görüşteydi. Eylül 1855'te ordu bir Brule köyünü yok etti. Lakotalılar 86 kişiyi kaybetti ve 70 kişi de beyazlara esir düştü. Böyle bir yenilgi Lakotalar için anlaşılmazdı, daha önce hiç bir köy düşmanın eline geçmemişti. 1856'da Lakotalar Amerika Birleşik Devletleri ile barış yaptılar. Ancak Platte Nehri vadisini terk etmek zorunda kaldılar¹⁶. Bu olaydan sonra, Lakotalar muhtemelen 7.500 kadar Lakota'nın katıldığı bir konsey topladılar. Beyaz adamın gelecekteki topraklarına tecavüz etmesine oybirliğiyle karşı koymaya karar verdiler. Ancak harekete geçmek yerine Lakotalar geleneksel kış kamplarına dağıldılar. Pudra Nehri ülkesini Karga Kızılderililerinden alarak kaybedilen Platte Nehri vadisini telafi ettiler ve bölgelerini daha batıda Big Horn Dağları'na kadar genişlettiler. 1851 Antlaşması, Lakotaların etkilerini diğer Kızılderili kabileleri pahasına genişletmesine neden oldu. Bu anlaşmadan önce, Amerika Birleşik Devletleri ve Lakotalılar'ın çıkarları çatışmıyordu, ancak artık bu genişleyen iki halk aynı toprak temeli üzerinde rekabet ediyorlardı¹⁷.

Lakota Vatanını Savunmak İçin ABD İle Savaş (1860-1881)

1860'ların başlarında, Lakotalar mümkün mertebe beyazlarla düşmanlıklardan kaçınmaya çalıştılar. Fakat Santee Sioux'lar 1862'de Birleşik Devletler Ordusu'na karşı bir savaş başlattılar. Birleşik Devletler ordusu Kızılderilileri yendi ve Santee'lerin bir kısmı, Kuzey'deki ovalarda yaşayan akrabalarının yanına sığındı. Ordu, mültecileri takip ederek bu defa Lakotaları da savaşmaya zorladı. Lakotalar, akrabaları adına savaşa katılmanın hikmeti konusunda kararsız kaldılar ve çoğu, ABD'ye karşı savaşmak istemediler¹⁸. Buna rağmen ülkelerini beyazların tecavüzüne karşı savunmaya hazırdılar. İnsanların bir kısmı hayatta kalmanın en iyi yolunun beyazlarla barış içinde yaşamak olduğuna ikna olmuştu. Böylece, 1860'lara gelindiğinde, Lakotalar beyaz adama karşı temel yaklaşımlarında bölünmüşlerdi. Beyazlar, sözde dost ve düşman Lakotaları ayırt etmek için bu ayrımı kullandılar. "Beyaz

---

¹⁶ Agnes Wright Spring, *Caspar Collins: The Life and Exploits of an Indian Fighter of the Sixties*. New York: Columbia University Press, 1927, s. 79.

¹⁷ Spring, a.g.e., s. 79.

¹⁸ J.W. Vaughn, "Sergeant Custard's Wagon Train Fight," *Annals of Wyoming*, XXXII (October, 1960), s. 227.

adamın yolundan yürüme” tercih edenlere, yani beyazlara karşı dostane bir tavır sergileyenlere **ilerici** deniyordu. Topraklarını ve yaşam tarzlarını savunmayı tercih edenlere **gerici** deniyordu. Savaş zamanlarında ise bu gruplara “dostlar” ve “düşmanlar” deniyordu¹⁹.

1864 yazında, Oglalas ve Brules beyazlarla savaş halindeydi. Hatta bir miktar başarı dahi elde etmişlerdi. Ancak sonbaharda, geleneksel savaşta yaptıkları gibi savaşmayı bıraktılar. Brulés arasında en güçlü lider olan Benekli Kuyruk (Šěté Glešká) barıştan yana tavır koymasına rağmen Albay John M. Chivington, 1864 Kasım'ında bir Cheyenne Kızılderili köyüne acımasızca saldırması bu barış çabalarını akamete uğrattı. Yerli kadın ve çocukların katledilmesi Cheyennes, Arapahos ve Lakotas'ın ortak tehdide karşı birleşmesine neden oldu. Bu kabileler ilk kez kış aylarında bir savaşa girdiler. Savaş 1864 kışı ve 1865 yazı boyunca devam etti. Bu savaş sırasında Kızıl Bulut'un durumu Kızılderililer arasında yükselirken tam tersine hareket eden Benekli Kuyruk ise beyaz adamlarla barış yapmak için uğraşıyordu. Benekli Kuyruk nihayet Fort Laramie'ye yakın “dost” Oglalas ve Brulés'lerden bazılarını kendi istediği yönde tavır koymaya ikna etti²⁰.

1865 yazındaki savaş, Cheyenneler ve Arapaholarla birlikte Kızılderili tarihinde belki de ilk kez Lakotaların birleşik bir liderlik altında savaşması dikkate değerdi. Birleşik kabileler 3.000 kişilik bir savaş gücü yaratabildiler. Bu daha önce hiç başarılammıştı. Yaz boyunca Kızılderililer, ABD Ordusunu neredeyse küçük düşürerek çok fazla tahribata neden oldular. Kızılderililer için yaz çok başarılı geçti, ancak sonbaharda bufalo avlamak için tekrar dağıldılar. Süresiz savaş yapamazlardı; ailelerine bakmak zorundaydılar. 1865 yazındaki savaş, Kızılderililerin birlikte çalışabildiklerini ve yeni bir tür savaş yürütmeyi öğrendiklerini gösterdi²¹.

1866'da hükümet, müzakereler için Lakotaları tekrar Fort Laramie'ye çağırdı. Benekli Kuyruk ve takipçileri erken geldi, ancak şimdi savaşan tarafın lideri olan Kızıl Bulut, Kara Tepeler ve Toz Nehri ülkesinde kaldı. Oturan Boğa (Thatthäka Íyotake), Powder Nehri Ülkesinin kuzeyinde yaşayan diğer Lakota grubuna liderlik etti. Red Cloud'un müzakerelerdeki varlığı gerekli kabul edildi ve nihayet geldiğinde hükümet yetkilileri sevinçten havalara uçtu. Artık kalıcı bir barışın mümkün olduğu düşünülüyordu²².

Beyazlar, Kızıl Bulut'un, büyük olasılıkla yalnızca bir savaş lideri olmasına rağmen,

---

¹⁹ Vaughn, a.g.e., s. 228.

²⁰ Vaughn, a.g.e., s. 229.

²¹ Vaughn, a.g.e., s. 229.

kabile meselelerine tek başına karar verme gücüne sahip olacağını düşündüler. Müzakereler sırasında hükümet, Lakotaları barışın faydaları konusunda ikna etmeye çalıştı. Daha da önemlisi, Kızılderililerin Lakota topraklarında yol açma ve yolcuları korumak için yolların yanına kaleler inşa etme iznini almak istiyorlardı. Ancak müzakereler sırasında Kızılderililer, Lakota ülkesinden Montana'daki altın tarlalarına uzanan, hâlihazırda mevcut olan Bozeman yolu boyunca kaleler inşa etme yolunda zaten bir askeri müfrezenin bulunduğunu öğrendiler. Bu eylem, Kızıl Bulut tarafından yönetilen, konferanstan uzaklaşan Lakotaların çoğunu öfkeliendirdi. 1866 müzakerelerinin nihai sonucu, en “ilerici” muhtarlardan sadece birkaçının anlaşmayı imzalamasıydı. En dikkate değer olan şey ise imza atan ilk Kızılderilinin Benekli Kuyruk olmasıydı. Anlaşmaya katılan hükümet temsilcisi, tatmin edici bir sonucun elde edildiğini ve çok sayıda Kızılderililerin anlaşmaya imza attığını hükümetine resmen bildirdi. Oysaki Lakotas'ın çoğunluğunun bu anlaşmayı imzalamadığından hükümetine bahsetmedi. Böylece Amerika Birleşik Devletleri Kızıl Bulut'un Lakotaları ile savaş halindeyken, Lakotalarla olan sorunların çözüldü yanılığısıyla karşı karşıya kaldı²³.

Kızıl Bulut'un savaşı olarak bilinen savaş iki yıl sürdü. Savaş sırasında Kızılderililer yeniden yeni bir tarzda savaşmayı çok başarılı bir şekilde öğrendiler. Kızılderililerin taktikleri en ünlü Yerli zaferlerinden bazılarıyla sonuçlandı ve Birleşik Devletler hükümeti sonunda Lakotalara ve müttefiklerine boyun eğmek zorunda kaldı. Bozeman yolundaki kaleler terk edildi. Kızıl Bulut, Birleşik Devletler ordusuna büyük bir zafer kazanmıştı. Ancak onların zaferi, yalnızca Kızılderililerin savaşma yeteneğinden kaynaklanmadı, hükümetin yeni yerli politikası da bu zaferde ayrı bir rol oynadı. Yeni Barış Politikası, düşmanlıklara bir son vermeyi amaçladı. Ayrıca, Lakota'lara karşı savaşın son derece pahalı olduğu da ortaya çıkmış oldu, Kızılderilileri beslemek, onlarla savaşmaktan çok daha ucuzdu.

Savaş, 1868'de Fort Laramie'de yeni bir anlaşma imzalandığında resmen sona erdi. 1868 Antlaşması, kutsal Kara Tepeleri ve Platte Nehri'nin kuzeyindeki geniş bir alanı içerecek şekilde Lakotalara bırakıldı. Beyaz adamların bu Büyük Sioux Koruma Alanı'na izinsiz girmelerine izin verilmedi. Buna ek olarak, Kızılderililerin, bölünmemiş Kızılderili Bölgesi olarak bilinen bir alanda avlanmaya devam etmeleri de böylece kabul edilmiş oldu. Anlaşmaya göre, Lakota topraklarıyla ilgili gelecekteki tüm anlaşmaların, tüm yetişkin erkek

---

²² Hoover, Herbert T., *Sitting Bull in, American Indian Leaders: Studies in Diversity* (ed. Edmunds, R. David), Lincoln, Nebraska 1980, s. 155.

²³ George Bird Grinned, *Two Great Scouts and Their Pawnee Battalion*. Cleveland: The Arthur H. Clark Company, 1928, s. 121.

Lakotaların yüzde 75'i (3/4) tarafından imzalanması gerekecekti. Yeterli sayıda imza alınmadığı takdirde, antlaşma geçersiz olacaktı. Bu, 12. Madde, gelecekte toprakları üzerinde kontrol sahibi olma yolunda Lakotalılar için bir garanti olacaktı. Kızılderililerin barışı koruma sözü karşılığında Amerikan hükümeti onlara haraç olarak yıllık erzak vermeyi kabul etti. Amerikan hükümeti barış hükümlerini Lakota anavatanından uzakta, Missouri Nehri'ne daha yakın olan yeni Kızılderili teşkilatlarına da yaymaya karar verdi. Amaç, Lakotaları doğuya doğru hareket etmeye ve Büyük Sioux Koruma Alanı sınırları içinde kalıcı olarak yaşamaya zorlamaktı. Anlaşmanın bu özel maddesi, Benekli Kuyruk ve Kızıl Bulut'un Washington'u ziyaret ettiği 1870'ten önce muhtemelen Lakotalara doğru dürüst açıklanmamıştı²⁴.

Amerikalılar 1868 Antlaşmasına koydukları bu özel madde sayesinde, Lakota halkı içinde bir bölünmenin sağlanmasına muvaffak oldular. Red Cloud ve Spotted Tail, takipçileriyle birlikte Great Sioux kampında yaşamaya karar verdiler. Ancak anlaşmayla hiçbir ilgisi olmayan binlerce Lakota, bu yaşam alanının dışında kaldı. Beyazlar kısa süre sonra bu Lakota'ları "vahşi" Kızılderililer olarak adlandırmaya başladılar. Kamp alanı içinde birkaç Yerli acentesi kuruldu. Red Cloud ve Spotted Tail'e isimlerini taşıyan ajanslar verildi. Bunlara ek olarak daha sonra Standing Rock, Cheyenne River, Lower Brule ve Crow Creek acenteleri de kuruldu. İlk başta, yaşam alanında hiçbir kısıtlamaya gidilmemişti. Lakotalar hala av gezilerine çıkabiliyor, kamp alanı içinde ve dışında akrabalarını ziyaret edebiliyor ve Yerli ajanslarından uzakta yaşayabiliyorlardı. Bazı Lakotalılar, yalnızca erzakların verildiği günlerde ajanslara geri dönüyorlardı. Özellikle kış aylarında kamp alanı dışında yaşayan Lakotalar bile erzak almak için acentelere gelmekteydiler. Bu esnek düzenlemeye rağmen, rezervdeki yaşam sürekli olarak savaş ve barış arasında dengelenirdi. "Vahşi" Lakotaların düzenli ziyaretleri de gerilimi canlı tuttu. Ayrıca hükümet, sonunda yerleşeceklerini ve çiftçiliğe başlayacaklarını umarak Lakotaları bir yerden başka bir yere taşımak istedi. Lakotalar bu fikre şiddetle karşı çıktılar. Hükümetin Yerli Politikasına başkanlık eden Kızılderililerin Dostları, sadece birkaç yıl içinde Lakotaların kendi kendine yeten çiftçiler olacağına ikna oldular. Ancak gerçek şu ki, 1873'te Kızıl Bulut ve Benekli Kuyruk ajanslarında safkan Lakotalar tarafından hiçbir çiftlik, hatta bahçe kurulmamıştı²⁵.

Birleşik Devletler Hükümeti, Lakotaları desteklemek için büyük meblağlarda para harcadı ve bu paradan payını almak isteyen birçok kişi vardı. Deneyimsiz ve çoğu zaman

---

²⁴ Grinned, a.g.e., s. 122.

²⁵ George E. Hyde, *Red Cloud's Folk: A History of the Oglala Sioux Indians*, Norman: University of Oklahoma Press, 1937, s. 132.

dürüst olmayan yerli ajanlar, Amerikan hükümeti kadar Kızılderilileri de aldattı. Lakotalar işleri istedikleri gibi yürütebiliyorlardı, ancak zayıf ajanlar, Spotted Tail veya Red Cloud gibi güçlü liderlerle boy ölçüşemezdi. 1874'te Amerikalı beyaz adam, Benekli Kuyruk ve Kızıl Bulut ajanlarının yakınında askeri kaleler kurulmaya başladı. Hıristiyanlaştırma politikası Lakotalar için çalışmıyor gibi görünüyordu; bu yüzden işgal hükümeti politikanın işlerliğini sağlamak için gerekirse zor kullanmayı planlamaktaydı²⁶.

1874'te Kara Tepeler'de altın keşfedilince altın arayan Beyaz adamın Lakota topraklarına akın etmesine neden oldu. Birleşik Devletler ordusuna Kara Tepeler'e giren beyaz adamları durdurması ve tutuklaması emredildi. Tutuklanan birkaç adam çabucak serbest bırakıldı ve sonuç olarak birçoğu altın tarlalarına geri döndü. Savaş tehdidi, hükümetin Lakotaları yeni bir teklifi dinlemeye davet ettiği 1875'te zaten çok yakındı. Savaştan kaçınmak için hükümet Kara Tepeleri satın almak istedi. İşgalci Amerikan hükümeti, Kızılderililer kendilerini besleyemedikleri ve kendileri tarafından desteklendikleri için Kızılderililerin kullanmadıkları toprakların da kendilerine ait olduğu gibi zorbaca bir sonuca vardı. İşgalci ABD hükümeti arazi için Lakotalar'a gerçek değerinden çok daha az altı milyon dolar teklif etti. Lakotalar satmayı reddetti. ABD hükümeti, altın madencilerini durdurmak için güç kullanmak istemedi, bu nedenle beyaz madencilerin Kara Tepeler'e hücumu devam etti. Lakotalar Kara Tepeleri satmadığı için, rezervasyon dışında yaşayanlar da dahil olmak üzere tüm Lakotalara 1 Ocak 1876'ya kadar Yerli ajanlarına yaklaşmaları emredildi. Gelemeyenler düşman olarak kabul edildi. Bu aslında bir ultimatordu ve pratikte bir savaş ilanıydı. Çoğu Lakota'nın kendilerine verilen tarihe kadar ajanslara ulaşma şansı yoktu. Kışın ortasında seyahat etmek zor ve yavaştı. Ayrıca, bazı Kızılderililer ultimatomu ancak son teslim tarihi geçtikten sonra öğrendiler. İşgal hükümeti tarafından verilen tarih aslında Lakotalar için pek bir şey ifade etmiyordu. Beyazlar gibi katı zaman çizelgelerine alışkın değillerdi; bir sonraki bahara kadar bekleyebilirlerdi²⁷.

Lakotalar son teslim tarihine kadar ajanslara gelemediğinden işgalci Birleşik Devletler ordusu 1876 kışı ve ilkbaharında Lakota ülkesine yürüdü. Savaşın başlangıcından itibaren hükümetin Lakota güçlerini hafife aldığı anlaşılmıştır. Crazy Horse, Gall (Phii) ve Oturan Boğa, Cheyenne ve Arapaho Kızılderililerinden oluşan bir savaş gücüne liderlik ediyorlardı. 1876 yazında, Lakotalar ve ABD ordusu arasında birkaç savaş yapıldı. Bu savaşlarda

---

²⁶ Hyde, a.g.e., s. 133.

²⁷ Hyde, a.g.e., s. 133.

Kızılderililer orduya ciddi yenilgiler verdiler. Çatışmanın doruk noktası Little Big Horn Nehri'nde gerçekleşti. Kızılderililer Yarbay George Armstrong Custer liderliğindeki 7. Süvari'nin birliklerini tamamen yok ettiler. Ancak savaştan sonra Kızılderililer tekrar dağıldılar; hatta bazıları eskisi gibi erzak ve tedavi görmeyi umarak kurumlara geri döndü²⁸.

Yarbay George Armstrong Custer'in ölümünün ardından, Lakotaları kamplara zorlamak için daha fazla birlik gönderildi. Küçük gruplar yavaş yavaş ajanslara geldi, ancak ordu tüm “düşman” Lakotaları yok edebilecek durumda değildi. Örneğin Oturan Boğa ve Çılgın At, savaşa devam etmeye karar verdiler. İşgal hükümeti, kampların dışında yaşayan bu Kızılderilileri cezalandıramadığı için, kamplarda yaşayan barışçıl Kızılderililer, işgal hükümetinin eylemlerinin mağduru oldular. 1876 sonbaharında, işgal hükümetinin kendilerine vaat ettiği erzak ve yiyecekleri artık alamıyorlardı. Açlıkla tehdit edildiler ve Kara Tepeler'den vazgeçmezlerse işgal hükümeti onları zorla doğuya transfer edecekti. Savaş hala devam ettiğinden, yetişkin erkek Lakota'ların yüzde 75'inin (3/4) 1868 Antlaşması'nın gerektirdiği gibi Kara Tepeler'den vazgeçmesi mümkün değildi. 1871'de işgalci Birleşik Devletler hükümetinin Kızılderililerle yeni anlaşmalar yaptı. Kongre de bu anlaşmaları onayladı. Böylece, savaşan Kızılderililere katılmayan Kızıl Bulut ve Benekli Kuyruk bile muazzam bir baskı altında yeni bir anlaşma imzalayarak, Lakotalar, Kara Tepeler'i ve onlara 1868 Antlaşması ile vaat edilen, bölünmemiş Kızılderili Toprakları üzerindeki haklarını terk ettiler²⁹.

General George Crook ve Albay Nelson A. Miles komutasındaki ordu, 1877 kışı boyunca Çılgın At ve Oturan Boğa önderliğindeki Kızılderilileri izledi. İlkbaharda Çılgın At teslim oldu ve Oturan Boğa halkını Kanada'ya götürmek zorunda kaldı. Crazy Horse teslim olduktan sonra, Yerli kamplarındaki hayat huzursuzdu. Kampların dışında yaşayan yaklaşık 10.000 Lakota, yavaş yavaş kamp yaşamına uyum sağlamak için zorlu bir yolculuğa başlıyordu. Crazy Horse'un varlığı, kaçma ve düşmanlıkları sürdürme planlarına dair söylentiler, gerilimi canlı tuttu. Crazy Horse, işgalci hükümet tarafından Eylül 1877'de Nebraska, Fort Robinson'da öldürüldü. Onun ölümü kamplardaki suküneti sağladı. Bu zamana kadar, Lakotalar doğuya doğru, yeni bir yerleşim yerinin kurulduğu Missouri Nehri'ne taşınmak zorunda kaldılar. İşgal hükümeti, yıllık gelirleri başka yerlere dağıtmayı reddetti. Artık Lakota teşkilatlarının yakınında herhangi bir bufalo bulunmadığından ve ordu, Lakotaların bufaloları

---

²⁸ Hyde, a.g.e., s. 134.

²⁹ Ben Bennett, *Death, Too, for the Heavy Runner*. Missoula, Mont.: Mountain Press Publishing Company, 1981, s. 107.

rezervasyon dışında takip etmelerini yasakladığından, Lakotaların doğuya gitmekten başka seçeneği kalmamıştı. Ancak ertesini yaz, Kızıl Bulut ve Benekli Kuyruk'un adamlarını kendi seçtikleri yerlere götürmelerine izin verildi. Pek çok sorundan sonra Kızıl Bulut, Oglalas'ı Pine Ridge'e götürdü ve Benekli Kuyruk Brulé'leriyle birlikte yeni ajanları için Rosebud Nehri boyunca bir yer seçti.

Beyazlar, 1870'lerin sonlarında rezervasyondaki en dikkate değer Lakota liderleri olarak Benekli Kuyruk ve Kızıl Bulut'u öne çıkardılar. Bu nedenle, etkileri daha önce Lakotalar arasında görülmemiş oranlarda arttı. Benekli Kuyruk'un 1881'deki ölümünden sonra, Lakotalar arasında böyle bir pozisyona daha fazla hak kazanan başka şefler olmasına rağmen, işgal hükümeti yalnızca Kızıl Bulut'u Lakotaların baş şefi olarak kabul etti. Aslında işgal hükümeti politikası, şeflerin gücünü baltalamaya çalışmaktı. Fikir, bireyciliği vurgulayarak toplumun geleneksel yapısını kırmaktı. ABD Hükümeti, Lakotaların çete yapısını parçalayarak Kızılderilileri bireysel çiftçiler yapabileceklerini düşünmüşlerdi. Şefler, bireysel düşünce ve uygarlığın önündeki engeller olarak görmekte, Kızılderililer de şeflerinin zalim yönetimi altındaki kurbanlar olarak kabul edilmekteydi. Ancak günlük hayatta sıradan Lakotalar hala şeflerine bağlılıklarını sürdürmekteydiler ve Beyazların umduğu gibi bireysel olarak işlev göremeyi reddetmekteydiler. Washington'u birkaç kez ziyaret eden Red Cloud ve Spotted Tail gibi şefler, beyaz adamları diğer Kızılderililerden daha iyi tanıyorlardı. Bu yüzden işgal hükümeti, tam tersini yapmaya çalışsa da onların liderlik vasıfları lekelenmedi, tersine etkileri arttı. Aslında, rezervasyonda ne zaman büyük bir sorun çıkarsa, hükümet ajanları şeflere başvurmak zorunda kalıyordu. Şefler, Lakota'ların kamplarda hayatta kalma mücadelesine öncülük ediyorlardı³⁰.

1881'de Oturan Boğa Kanada'dan döndü ve teslim oldu. Bu son "vahşi" Lakotalar, Standing Rock Agency çevresine yerleşti. Oturan Boğa'nın dönüşünden sonra tüm Lakotalar Great Sioux Reservation'a yerleşti. Ovalarda bağımsız avcılar olarak Lakotaların dönemi sona ermişti. Kültürleri çok kısa bir süre içinde önemli ölçüde değişti. Beyazların tecavüzüne de ellerinden geldiğince direnmişlerdi, ancak şimdi Lakotalar yeni bir tür meydan okumayla karşı karşıyaydı. Bu da onlara dayatılacak çalışılan Kamp Yaşamı idi³¹.

1880'lerde Lakotas ve ABD Yerli Politikası

³⁰ Bennett, a.g.e., s. 107.

³¹ Bennett, a.g.e., s. 108.

İşgalci ABD hükümetinin amacı, tüm Kızılderilileri - Lakotalar da dahil olmak üzere - çiftçilik yoluyla kendi kendilerini geçindirecek yeni bir yaşama sürüklemektir. Lakotalıların çoğu için, beyazların bildiği gibi çalışma kavramı tamamen yabancı bir fikirdir. Onlar için tek doğal yaşam yolu avcılıktır. 1880'lerde Lakotalar da, kaybedilen topraklar için hükümetin onlara destek borçlu olduğuna inanıyordu. Ayrıca, araziler ve iklim, Lakotaların çiftçiliği benimsemesini engelledi. Pine Ridge Reservation'daki Yerli kökenli ajan Valentine T. McGillicuddy, durumu, 7.000 beyaz yerleşimcinin aynı topraklarda yer alması ve bir yıl boyunca ihtiyaç duydukları her şey verilmesi durumunda, eğer orada yaşamak zorunda kalırlarsa açlıktan öleceklerini söyleyerek durumu işgal hükümetine bildirdi. Oysaki işgal hükümeti Lakotaların kendi yaşamlarını sürdürmesini değil, aksine çiftçiliği vurgulaması, okullar inşa etmesi ve yerli polis sistemini oluşturması, Lakota toplumunun geleneksel yapısını yıkmak için kasıtlı çabasının bir parçasıydı. Daha 1877'de Kızılderili İşleri Komiseri Ezra A. Hayt, Yerli polis kuvvetleri fikrini ortaya atmıştı ki, hemen ertesi yıl yasa kabul edilerek tüm Yerli kamplarında Yerli polis kuvveti oluşturulmuştur. Lakotalar arasında polisi geleneksel erkek topluluklarına rakip olarak gördükleri için bir polis kuvvetinin oluşturulması zordu. Lakotalar polisin rezervasyonda düzeni sağlamasına izin vermezlerse görevin işgalci hükümetin görevi işgalci devlet ordusunun bırakılacağı anlamadıklarında polise yönelik tutumları, yavaş yavaş değişti. Sonunda polis sistemi Lakotalar için o kadar da garip değildi. Geleneksel toplumda "kamp polisi" vardı ve toplumda düzeni sağlardı. Yerli polis sistemi temelde bu yapıyı tekrarladı ve kademeli olarak bir dereceye kadar onun yerini aldı. Sonunda Yerli polis güçleri Yerli ajanların denetimi altına girdi ve onların sadık adamları haline geldiler³².

İşgal hükümetinin kurduğu okullar da Lakota halkını bölüyordu. Beyazların **ilerici** olarak adlandırdıkları insanlar okulların "nimetlerini" denemeye istekliyken, **gerici** Lakotalar eğitime mümkün olan her şekilde direndiler. Örneğin, okullardan kaçabilmek için rezervasyonlarının uzak bölgelerine taşındılar. Birçok Lakota için okul, erkeklerin saçlarının kesildiği ve beyaz adam kıyafetleri giymeye zorlandıkları bir yerdi. Diğerleri, okulları, sonunda tüm Lakota halkına fayda sağlayacak olan beyaz adamın yollarını öğrenmek için bir şans olarak gördüler. Okul sisteminin amacı, Lakotalara, Lakota'nın üstünlüğünü göstererek ve öğreterek mutlu, müreffeh bir halk yapmak misyonu ile onları asimile temeye çalışmaktı³³.

³² John C. Ewers, *The Blackfeet: Raiders on the Northwestern Plains*. Norman: University of Oklahoma Press, 1958, s. 236.

³³ Ewers, a.g.e., s. 236.

1880'lerde Lakota'ların rezervasyon yaşamı, iktidar için sürekli bir mücadeleye sahne olmaktaydı. Bu mücadele hem ajanlar ve şefler arasında hem de şeflerin kendi aralarında meydana gelmekteydi. En amansız mücadele Red Cloud ve Ajan Valentine T. McGillicuddy'ninkiydi. Pine Ridge Reservation'daki bu mücadele yedi yıl sürdü ve ajanın 1886'da görevden alınmasıyla Red Cloud'un lehine sonuçlandı. Tarihçi Edward Lazarus'a göre, hükümetin parçalanma politikasının başarısının bir işareti, şef olarak anılmak isteyenlerin çoğu, bu pozisyon için geleneksel olarak ihtiyaç duyulan başarılarından yoksun olsa da bunun için her şeyi göze alabilmekteydiler. Örneğin, 1878'de Lakotaların 12 şefi vardı, ancak 1880'lerin başında kendilerine şef diyen 63 adam vardı. Alt grupların sayısı da çarpıcı biçimde arttı. Tarihçiler George E. Hyde ve Robert M. Utley, bunun geleneksel kalıtsal şeflerin gücünü azalttığını, ancak öte yandan, Red için otoritenin muazzam yükselişini mümkün kıldığını iddia ediyor. Benekli Kuyruk'un yine bir Brule olan Karga Köpeği (Khâōī Šūka) tarafından öldürülmesi, geleneksel değerlerin çöküşünün bir işareti olarak yorumlanmıştır³⁴.

Bununla birlikte, Lakota toplumunun yapısının 1880'lerin sonlarında Edward Lazarus'un öne sürdüğü kadar kötü bir şekilde bozulmadığına dair bazı işaretler vardı. “Şef” ve “alt yöneticiler” sayısının artması, mutlaka geleneksel toplumun çöküşü anlamına gelmez. Aksine, Lakota toplumunun geleneksel olarak çok esnek yapısını yansıtır. Yukarıda da belirtildiği gibi, Lakota toplumu zamanın ihtiyaçlarına uyum sağlayabilecek kabiliyettedir. Kamp yaşamında, geleneksel klan yapısının yerini, her bir grubun yaşadığı yere göre kademeli olarak belediye yapısı almıştır. Buna rağmen, geleneksel Lakota toplumunun temel unsurları yerinde kalmıştır. İnsanlar, güçlü akrabalık bağlarının birleştirici bir güç olarak kaldığı geleneksel thiyóšpayes'te bu bölgelere taşındı. Örneğin, 1880'lerin sonlarında Sioux komisyonları olarak adlandırılan konseylerin işlemleri incelendiğinde, Lakotaların geleneksel olarak konseylerde hareket ettikleri gibi hareket ettikleri görülebilmektedir. Aslında, konseylerin tutanaklarını okurken, durumun tamamen Lakotaların kontrolünde olduğu gerçeği inkâr edilemez. Bu, özellikle 1888 müzakereleri sırasında doğrudur. Bu, toplum yapısının kesinlikle bir darbe aldığı düşünülebilir, ancak darbe, örneğin Lazarus'un inandığı kadar dramatik olmayabilir³⁵.

1882'de işgalci Amerika Birleşik Devletleri hükümeti, Great Sioux Reservation'ın

³⁴ Hyde, a.g.e., s.136.

³⁵ Ewers, a.g.e., s. 240.

boyutunu küçültmeyi planladı. Söz konusu hükümetinin temsilcileri, tehdit ve hile ile Lakotaları, kamp alanlarının neredeyse yarısını terk etmeye zorladı. Ancak Lakotalar bir kez daha birleşmeyi başardılar ve bazı Doğulu beyaz arkadaşlarının yardımıyla topraklarını korumayı başardılar. Tüm kısıtlamalara rağmen beyaz adamın Büyük Siyular üzerindeki etkisinden kaçmak için hâlâ bolca yer vardı. Bu mümkün olduğu sürece, Lakotalıları çiftçi yapmanın bir yolu yoktu. İşgal hükümeti yaşam topraklarını azaltmaya karar vererek Lakotaları “toprağa bağlı” olmaya zorladı. Lakotalar topraklarını işlemedikleri için, ellerindeki toprakların yarısını verseler bile, yine de kullanılmayan topraklara sahip olacaklardı. Bu fikir, 1887'de Genel Tahsis Yasası'nın kabul edilmesiyle doruğa ulaştı. Bu hareket, Lakota topraklarının kaderini de belirleyen en önemli etken oldu³⁶.

Sonuç

Great Sioux yaşam yerleri, 1876'da altı ayrı yerleşkeye bölünmüştü, ancak bu bölünme yalnızca idari amaçlar içindi. Bu ajanslar, Great Sioux Yerleşkesi'nin planlanan azaltılmasının temelini oluşturmuştur. Bölünme ilk olarak 1888'de ve daha sonra 1889'da denendi. Hükümet, Sioux topraklarının azaltılması konusunda Lakotalarla müzakere etmek üzere heyetler gönderdi. İlk denemeler başarısızlıkla sonuçlandı. Lakotalar, topraklarından vazgeçmeyi neredeyse oybirliğiyle reddederek komiserlerle karşı karşıya geldiler. Yukarıda belirtildiği gibi, bu müzakereler sırasında Lakotalar tek vücut olmayı başardılar. Ancak işgal hükümeti pes etmedi. Ertesi yıl başka bir komisyon gönderdi. Üyelerden biri, Kızılderilileri iyi tanıyan ve yerlilerle savaşarak ün kazanan General George Crook'du. Bu komisyon önceki komisyondan farklı davrandı. Komisyon, perde arkasında tek tek Kızılderilileri ikna etmeye çalışarak, güçlü muhalefeti kırmaya muvaffak oldu. Tehdit ederek ve Lakotalar için birçok şey vaat eden komisyon, Büyük Sioux Yerleşkesinin azaltılmasının yasal olarak gerçekleştirilebilmesi için yeterli isim elde edebildi. Müzakereler sırasında Lakotaların güçlü birleşik muhalefeti yavaş yavaş bozuldu. Bu, Lakota halkı için büyük bir darbe oldu. Lakota halkı içindeki bölünme dramatik bir şekilde derinleşti. Bu sayede Lakotalar arasında bazı temel konularda ayrışmalar başlatıldı ve özellikle yasayı imzalayanlardan uzaklaşmayla başlayan yeni bir bölünme yaşandı.

Böylece Lakotalar işgal hükümetinin muazzam baskılarıyla, 1889'da beyazların fazlalık

---

³⁶ James Willard Shultz, *Blackfeet and Buffalo: Memories of Life among the Indians*. Edited by Keith C. Steele. Norman: University of Oklahoma Press, 1962, s. 282.

olarak gördükleri toprakları vermek zorunda kaldılar. Great Sioux Yerleşkesi, eski idari alanlara dayalı olarak daha küçük yerleşkelere bölündü. Hunkpapas, Minneconjous, Sans Arcs, Two Kettles ve Blackfeets iki bitişik yerleşkeye dönüştürüldü. Buralarda yaşayan Lakotalar Standing Rock ve Cheyenne River'a yerleştirildiler. Pine Ridge yerleşkesi, Oglalas'ın evi oldu ve Brules, Rosebud Reservation'a yerleşti.

Kaynaklar

Greene, Jerome A., *Reconnaissance Survey of Indian-U.S. Arhiy Battlefields of the Northern Plains*, Colorado

Utley, Robert M., *The Last Days of the Sioux Nation*, New Haven: Yale University Press, 1963.

Jorgensen, Joseph G., *The Sun Dance Religion: Power for the Powerless*, Chicago: University of Chicago Press, 1972.

Howard, James H., *The Canadian Sioux*, Studies in Anthropology of NorthAmerican Indians, Lincoln: University of Nebraska Press, 1984.

Hyde, George E., *Red Cloud's Folk: A History of the Oglala Sioux Indians*. Norman: University of Oklahoma Press, 1937.

McDermott, John D., *Frontier Crossroads: The History of Fort Caspar and the Upper Platte Crossing*. Casper: City of Casper, 1997.

Spring, Agnes Wright, *Caspar Collins: The Life and Exploits of an Indian Fighter of the Sixties*. New York: Columbia University Press, 1927.

J.W. Vaughn, "Sergeant Custard's Wagon Train Fight", *Annals of Wyoming*, XXXII (October, 1960.

Hoover, Herbert T., *Sitting Bull in, American Indian Leaders: Studies in Diversity* (ed. Edmunds, R. David), Lincoln, Nebraska 1980.

Grinned, George Bird, *Two Great Scouts and Their Pawnee Battalion*, Cleveland: The Arthur H. Clark Company, 1928..

Bennett, Ben, *Death, Too, for the Heavy Runner*. Missoula, Mont.: Mountain Press Publishing Company, 1981.

Ewers, John C., *The Blackfeet: Raiders on the Northwestern Plains*. Norman: University of Oklahoma Press, 1958.

Shultz, James Willard, *Blackfeet and Buffalo: Memories of Life among the Indians*. Edited by Keith C. Steele. Norman: University of Oklahoma Press, 1962.